

площині забезпечення високої цифрової грамотності, інформаційної культури, необхідності систематично працювати з великими та надвеликими обсягами інформації, користуватися сучасними інформаційними мережами та засобами зв'язку. Значно зростає роль горизонтальної мережевої взаємодії та інтеграції між усіма учасниками соціально-трудова та економічних відносин.

Література:

1. Геращенко І. М. Оцінювання рівня конкурентоспроможності людських ресурсів на ринку праці на основі компетентнісного підходу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2015. Вип. 3. С. 71–76.
2. Залужний А. Л. Інформаційно-мережеві виміри сучасної економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 50 (1). С. 59–63.
3. Карпенко А. В. Розвиток інтелектуальних активів людського потенціалу: теорія та практика: монографія. Запоріжжя : Мокшанов В. В., 2018. 510 с.
4. Levchenko O., Tkachuk O., Haidoura H. The priorities of forming and development of innovative-integrated structures in Ukraine under the modern conditions. *PIRETS*. 2020. Vol. 08. Issue 01. P. 35–39.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.11.2020).
6. Пляшко О. С. Методичні засади визначення конкурентоспроможності людських ресурсів. *ScienceRise*. 2015. № 4(3). С. 58–62.

Пінік В. В.

здобувач вищої освіти

Кіріченко О. В.

асистент

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Стрімкий розвиток сучасної цифрової економіки суттєво видозмінює традиційні методи і підходи до організації функціонування суб'єктів економічної і соціальної сфер. Не виключенням є і сфера забезпечення конкурентоспроможності людських ресурсів, на яку вплив цифрової економіки є безпрецедентним. Каталізатором трансформації соціально-трудова відносин, ринку праці та масового впровадження нових форм зайнятості стало поширення пандемії коронавірусу у світі у 2020 році. Всі перелічені процеси мали місце і до початку пандемії, проте вона значно прискорила їх перебіг, оскільки більшість суб'єктів господарювання вимушені були у терміновому порядку перелаштовувати свою діяльність та запроваджувати дистанційну зайнятість в усіх сферах, де це можливо.

Зважаючи на викладене, на сьогодні можна стверджувати про суттєву зміну пріоритетів стосовно домінуючих конкурентних переваг людських ресурсів, невід'ємними елементами високої конкурентоспроможності людини у багатьох сферах діяльності виступають висока цифрова грамотність, вміння користуватися

сучасними засобами зв'язку, креативність. Отже, тематика пошуку шляхів підвищення конкурентоспроможності людських ресурсів на сьогодні є надзвичайно актуальною та потребує детального вивчення з теоретичної, методичної та практично-прикладної точок зору [3].

У сучасних умовах формування та стрімкий розвиток інформаційної економіки створює як численні переваги, так і містить низку ризиків та загроз в контексті забезпечення конкурентоспроможності людських ресурсів. З одного боку, працівники повністю або частково вивільняються від виконання багатьох видів важкої й монотонної праці, значно прискорюються процеси інформаційного обміну і взаємодії, зростає кількість часу, який може бути використаний для креативної творчої праці, саморозвитку тощо [4].

Результатами інноваційного розвитку людського капіталу є як забезпечення зростання якісного рівня самого людського потенціалу, так і накопичення, поширення та подальша матеріалізація нових знань у продуктах і послугах. У цьому контексті актуальності набуває процес безперервного оновлення знань працівників за рахунок формальної та неформальної освіти, а також створення умов для гідної праці зайнятого населення (рівень оплати, умови праці тощо) [5].

З іншого боку, як відзначають фахівці, найближчим часом варто очікувати на появу нового чинника соціально-економічної нерівності: ті, хто має кращий доступ до мережі і краще адаптований до її особливостей, матимуть переваги над іншими [1]. Тобто, й надалі відбуватиметься значне зниження конкурентоспроможності працівників, які не зможуть своєчасно адаптуватися до вимог та викликів сучасної економіки.

Відзначимо, що із подальшим розвитком цифровізації конкурентні переваги тих працівників, які в достатній мірі не володіють вищевказаними навичками і характеристиками, будуть систематично знижуватися, зростатиме рівень їх соціальної незахищеності, актуалізуватимуться потреби у законодавчому врегулюванні нестандартної зайнятості.

Активне впровадження у соціально-трудова сферу досягнень автоматизації і роботизації, технологій штучного інтелекту призводять до зміни структури, кількості і якості наявних робочих місць. З одного боку, новітні технологічні рішення сприяють полегшенню виконання складних трудових функцій, зростанню продуктивності і результативності праці, рівня та якості життя в цілому, вивільняючи додатковий обсяг часу для розвитку і самореалізації. З іншого боку, за умов поглиблення тотальної соціально-економічної нерівності вони створюють загрозу соціальній безпеці населення певних країн і територій, ще більш загострюючи існуючі протиріччя у боротьбі за соціальні та економічні блага [2].

Ще одним важливим аспектом є віртуалізація робочого простору. Цифрові технології дедалі більше розповсюджуються в усіх сферах життєдіяльності людства. На відміну від традиційних даних у паперовому вигляді, цифрові дані фактично без будь-яких обмежень у часі і просторі можливо копіювати, накопичувати, зберігати та аналізувати. Тобто, відбувається поступове доповнення традиційної фізичної реальності цифровою або ж віртуальною реальністю, створюючи нові підходи до організації праці, комунікації та взаємодії між суб'єктами [6, с. 39].

Враховуючи викладене, пріоритетними напрямками забезпечення і підвищення конкурентоспроможності людських ресурсів в умовах цифрової економіки вважаємо наступні:

- розвиток навичок застосування сучасних інформаційно-комунікативних технологій серед населення країни;
- формування високого рівня інноваційної та інформаційної культури;
- стимулювання готовності до конструктивної співпраці та взаємодії у рамках мережевих структур різних типів.

Отже, можемо зробити висновок, що процес забезпечення конкурентоспроможності в умовах сучасних реалій значно трансформується. На рівень конкурентних переваг робочої сили чинять вплив традиційні фактори, пов'язані з освітнім рівнем населення, якістю робочих місць, рівнем умов та оплати праці тощо, проте домінуючими стають новітні чинники впливу, що лежать у площині забезпечення високої цифрової грамотності, інформаційної культури, необхідності систематично працювати з великими та надвеликими обсягами інформації, користуватися сучасними інформаційними мережами та засобами зв'язку. Значно зростає роль горизонтальної мережевої взаємодії та інтеграції між усіма учасниками соціально-трудоових та економічних відносин.

Таким чином, позитивні аспекти впливу сучасної економіки на рівень конкурентоспроможності людських ресурсів полягають у наступному: створюються передумови для зростання конкурентних переваг працівників, які володіють хорошими навичками використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, застосування різноманітних платформ дистанційного зв'язку, швидко працювати з великими обсягами інформації, високим рівнем креативного мислення, емоційного інтелекту, гнучкістю, адаптивністю й самоорганізованістю. Натомість, з подальшим розвитком цифрової економіки конкурентні переваги тих працівників, які в достатній мірі не володіють вищевказаними навичками і характеристиками, будуть систематично знижуватися.

Література:

1. Бусарєва Т. Г. Мережева економіка як нова форма розвитку економіки. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 4. С. 9–13.
2. Єрмоленко А. Б. Вплив глобальних цивілізаційних трансформацій на формування вимог до післядипломної освіти в Україні. *Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки*. 2019. Вип. 10. С. 57–73.
3. Кіріченко О. В. Особливості забезпечення конкурентоспроможності людських ресурсів в умовах формування інформаційно-мережевої економіки. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 6 (117). С. 144-150.
4. Кіріченко О. В. Формування інформаційно-мережевої економіки: вплив на рівень конкурентоспроможності людських ресурсів. Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 14 квіт. 2020 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. С. 299–301.
5. Левченко О. М., Плинокос Д. Д., Ткачук О. В. Людський капітал як чинник інноваційного розвитку національної економіки України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2015. № 5. С. 3–9.
6. Піщуліна О. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Київ: Центр Разумкова, Заповіт, 2020. 274 с.